

který ovšem proto, že chce ilustrovati hospodářský stav tohoto kraje podle moderních dat, nepřiléhá dosti k následujícím statím historickým, neboť zanechává cesuru pŕltisíciletou. Vlastní tedy zpracování počíná nejstaršími dějinami Liptova. Nás po stránce právní nezbytně musí zaujmouti vyličení právního a hospodářského stavu. H. zjišťuje, že Liptovsko bylo praedium uherských králů, příslušející ke Zvolenu, na němž králové usazovali kolonisty, aby vzdělávali zemi a proto darovali jim zvláště výsady. Autor zjistil podrobně, kdy se objevují zmínky o jednotlivých osadách na Liptovsku, z nichž nejstarší byly podle něho Ráztoky (1229), Uhor, Ves a Hyby. Z dalších je možno se zmíniti na př. o Východné, Važci (1269), Demänové (1272), Štrbč (1280) a pod. Vlastní kolonisace postupovala od pol. 13. stol. a osadníci usazovaní v Liptově jsou buďto domácí nebo cizí. Na otázku, odkud sem přicházeli kolonisti, H. odpovídá, že prvá vlna kolonisační byla nesporně slovanská a další příchozí jsou rodiny z Čech a Moravy. Jde tu zvláště o rodinu Bohumírovu, jejíž původ král Ladislav r. 1286 uvádí: „quorum progenitores origine de nobilibus regni Boemi traxerant“. H. však ukazuje na zcela obdobný kolonisační způsob jako v českých zemích, neboť zmíněný Bohumír vystupuje jako „scultetus“ v roli lokátora, a nadto počítání podle uherské kurie se proměňuje v české lány. Není třeba si ovšem myslit, že kolonisté by byli národnosti české, ale na spojitost s českými zeměmi ukazuje i zakládání osad na „německém“ právu. Konečně autor líčí vytvoření liptovské stolice. Nebylo by spravedlivě nezmíniti se při práci Húščavově o velmi cenných přílohách, v nichž jednak otiskuje několik důležitých listin, dosud nevydaných, a jednak připojuje mapu liptovské stolice s přílohnými mapami, jež jsou tištěny na průsvitném papíře a tak vhodně demonstrují postup kolonisace v jednotlivých fázích. Ča.

Emanuel Chalupný: Politické soustavy v Československu 1918—1932. — Brno, sociolog. seminář, 1932, ss. 8 in-8. (Ot. Sociol. revue.) — V nevelkém článku, který vyšel samostatně, známý sociolog se pokusil o rozbor politického vývoje československého po převratu. Je to tedy téma, jež zaujme stejně právníka jako historika, a třebas nelze s autorem všude souhlasiti, nutně musíme uznati dvě věci: že jednak je to téma vskutku vědeckou sociologií zanedbávané a jednak že Ch. zcela otevřeně a upřímně vyslovil tu svoje názory. Jeho závěr, že sociologicky není možno mysliti na radikálnější výkyvy od formální demokracie, přiznají jistě všichni, byť již druhá část, totiž že na místě koalice koncentrační má nastoupit koalice principiální, nebude asi zvláště akceptována z míst politických, ač nepochybně tato by byla lidem nepolitikařícím vítanější. Ovšem s některými vývody by bylo možno právem polemizovat, neboť se stanoviska právníkova nelze uznat, že by šlo o „uzákonění diktatury“, když Rašínovi byla dána plná moc r. 1919 k provedení valutových opatření: především už delegace zákonem vylučuje diktaturu, jež nese vždy aspoň částečně znak samozvanosti, a pak víme přece, jaký účel toto zmocnění mělo, neboť bez zatajení valutových opatření do poslední chvíle by stěžej náprava měny měla nějaký efekt. Než nemělo by smyslu při krátkosti článku dále jej reprodukovati a proto toto upozornění jako na studii velmi zajímavou dostačič. Ča.

JUDr. Jan Kozák. Československá finanční politika. (Nástin vývoje v letech 1918—1930.) — Nákl. „Orbis“, Praha, 1932. Stran 236. Cena Kč 40.—. Sb. sp. práv. — Autor, vrch. odborový rada ministerstva financí, působil přes deset let v příslušné sekci ministerstva a je znám i čtenářům „Všehrdu“ svým pojednáním o „L'accord de Prague“. Základem knihy jest práce, která byla vyznamenána po předchozím posudku právnické fakulty Karlovy university v Praze, hlavní jubilejní cenou České spořitelny, při soutěži, vypsané roku 1928. Kniha rozdělena jest kromě úvodu ve tři oddíly. Jednotlivých statí jest 234, jejichž nadpisy jsou pro přehlednost uvedeny po straně a číslovány arabskými číslicemi. Prvý oddíl zaujímá měnová politika československá. Za-